

## **Aare Lauren, maastikuvibulaskja**

*Sündinud 5. juulil 1970*

**Parimad tulemused:** *MM 2007 Ungaris - Maailmameister meeste rekurvvibus; MM 2008 Namiibias - hõbemedal meeste rekurvvibus; EM 2012 Eestis - sise-laskmises - pronksmedal meeste rekurvvibus; MM 2018 Lõuna-Aafrika Vabariigis - maailmameister meeste jahivibus.*

**Aare Lauren on pärit** *Saleverest, endisest Hanila vallast.*

**Ta on olnud Läänemaa aasta meessportlane** *aastatel 2007, 2008 ja 2018.*

**Tema eeskuju:** *kui vaatan suures plaanis, siis võib-olla Bruce Lee, sest ma ei ole kunagi olnud nii järjekindel kui tema. Ja püsivus ongi olnud see, miks ma olen tema peale mõelnud.*

**Hea harjumus:** *ma ei suitseta.*

### **Eesti Maastikuvibu Liidu 2018. aasta meistrivõistlustel siselaskmises said sina kolmanda ja sinu abikaasa teise koha. Kumb teie peres on suurem maastikuvibu fänn?**

Eks ikka mina. Ma alustasin vibulaskmisega 2004. aastal, aga abikaasa (Aire Lauren) tegi tõsisemalt algust alles mõned aastad tagasi. Muidu on ta niisama lusti pärast lasknud küll. Lapsed on ka proovinud, aga pole pidama jäänud.

### **Kuidas see kõik algas? Kuidas sa leidsid spordiala, mida Läänemaal justkui olemaski polnud?**

Platsi- ja olümpiavibu laskmisel on Eestis pikad traditsioonid, aga maastikuvibu hakati siin harrastama alles 2002. aastal. 2004. aasta suvel tulid Pärnu vibulaskjad Lihulasse vibusid näitama ning lasid rahval ka laskmist proovida. Mina proovisin ka, meeldis ja juba paari päeva pärast otsingi Pärnust, Falco TÕ'st enda esimese pikkvibu. Edasi uurisin, kus ja kuidas Eestis treenitakse. Tegin kaasa ka mõned võistlused, mis kohe ei läinud sugugi nii hästi, kui oleksin arvanud.

### **Mille poolest erineb maastikuvibu teistest vibuliikidest?**

Platsilaskmine ütleb ära, et lastakse platsil. Võistlejad seisavad kõrvuti ja lasevad oma nooled seeriatesse kaupale lendu. Maastikulaskmisel lastakse natuke teisiti. Maastikulaskmisel pannakse märklaud maastikule, kus erineva suurusega märklehti lasevad nelja- kuni kuueliikmelised seltskonnad erinevatest kaugustest, jalutades maastikul märgist märki. Osa märke on tavalised ringid, osa on paberist loomamärgid ja osa loomakujulised 3D märgid.

### **Mis sind selle kõige juures kohe algusest peale võlus?**

Olin ise juba väiksenääd kadakast ja sarapuust vibusid teinud ja kuidagi tundus sellel hetkel, et... mitte, et lapsepõlv oleks tagasi tulnud, aga tuttav tunne tuli peale. Lihtsalt meeldis. Kuigi, esimene laskmine ilma käekaitsmeteta – näpud olid pärast valusad! Vibukäsi oli saanud nõorist pihta ja oli sinine. Päril valus kogemus oli, aga midagi oli selles siiski meeldivat ka. Lustilaskmine küll, aga oskaja inimene oli kõrval, kes ütles, et võta nüüd siit nõorist kinni, hoi küünarnukki ja venita. See oli midagi täiesti muud kui lapsepõlve vibulaskmine.

### **Kui sportlik sa lapsena olid?**

Vibulaskmine oli koolivaheaja teema. Koolis polnud ma kunagi mingi eriline sportlane, aga suusatasin, jooksin, maadlesin ja ratsutasin. Tollal mängisin ka jalgpalli. Ma olen korra isegi Virtsu kooli jalgpalli koondises olnud ja Haapsalu rajooni meistriks tulnud. Meid oli klassis kuus poissi ja kõik, mida pakuti, võtsime vastu ja osalesime.

Päris kaua pidasin oma spordialaks ratsutamist, just takistussõitu, mida ma harjutasin hoolega neli-viis aastat. Alustasin Karuse surnuaia tagant (Kinksi külas asus seal hobusetall) ja pärast jätkasin Tihemetsa koolis. Vahepeal murdis muu elu sisse ja sport jäi tagaplaanile, aga nüüd siis vibulaskmine.

### **Kuidas sa ratsutamise juurde jõudsid?**

Ma olin 12-aastane, kui mu sõber, klassivend, kes elas sealsamas hobusetallide lähedal, ütles, et tema läheb nüüd ratsutama. Mina elasin küll natuke kaugemal, aga ütlesin, et hea küll, tundub huvitav ja me läksime koos. Esimene treener oli Lehte Koorm. Käisime trennis ja aja jooksul juba ka ratsavõistlustel. Ühel ilusal päeval õnnestus mul ka treenerit võita. Olin ühes krossisõidus esimene, treener oli kolmas. Päris äge tunne oli.

### **Miks sa ratsutamise pooleli jätsid?**

Ei oskagi öelda. Kui Tihemetsa kooli läksin, siis käisin veel kaks aastat harjutamas, aga ju siis tulid uued huvid peale.

Olen mõelnud ja olen uuesti alustamist ka proovinud, aga pole ikkagi külge jäänud. Ratsutamisega olen siiani ikkagi seotud olnud. Juba kaheksandat aastat korraldab seesama Karuse seltskond Kinksi karjääris ratsavõistlusi ja ma olen seal iga kord kohal olnud ja sellest nii kohtuniku kui ka teadustajana osa võtnud.

### **Meenutame nüüd aastat 2004, kui sa olid vibulaskmisega alles alustanud.**

#### **Kui kergelt või raskelt sa tulemusteni jõudsid?**

Nüüd, kui Eestis on rohkem nii maastikuvibulaskjaid kui ka treenereid, on võimalik mingi tulemuseni jõuda üsna kiiresti. Kui mina alustasin, siis ei olnud veel neid inimesi või ma ei osanud neid leida, kes oleksid täpselt teadnud, mismoodi seda maastikulaskmist teha. Koduõues ise proovisin ühtepidi ja teistpidi. Kogemusi ja õpetussõnu sai võistlustelt, rääkides nendega, kes olid varem alustanud. Vibulaskmises pole mul kunagi olnud treenerit kui sellist. Juhendajaid, kes kõrvalt vaadates on aidanud, on ikka olnud.

#### **Kui suur see maastikuvibu seltskond Eestis üldse alguses oli?**

Vast mingi 100-150 huvilist võis juba olla. Lihulas, kus ma tollal elasin, ei olnud kedagi peale minu, kuigi vibutegija ütles, et vibusid on müüdnud Lihulasse küll. Aga võistlemas ei käinud neist keegi. Kullamaal oli 2004 aastal ka 5-6 inimest, kes lasid juba päris heal tasemel. Kui me võistlustel kokku saime ja avastasime, et oleme kõik ühest kandist, siis tekkis mõte, et miks me võõraste klubide eest võistleme. 2004. aasta sügisel asutasid seitse entusiast, mina nende hulgas Lääne Vibulaskjate klubi.

#### **Millal taipasid, et sinust võiks saada hea vibulaskja?**

Hea tunne, et sellega võiksin kuskile välja jõuda, tekkis juba mõne kuu möödudes. Aga teistega mõõtu võttes, tuli kiiresti teadmine, et päris nii lihtne see nüüd ka ei ole.

Aasta-poolteist pärast seda, kui olin kodumaistes võistlussarjades juba esimese kolme sisse sattunud, tundsin küll, et siit võib midagi tulla. Kui tuli esimene võistkondlik võit läbi terve hooaja kestnud võistlussarja Jägermeistri karikale, siis tegi see südame päris soojaks.

Mingil hetkel tundus, et läheb juba päris hästi, aga midagi jääb ikka puudu. Just siis vahetasin vibuklassi. Mõtlesin, et äkki prooviksin veel midagi uut. Läksin pikkvibult üle vastukaar- ehk rekurv- ehk jahivibule. Vastukaarvibu eelis on see, et võib kasutada tehismaterjalist nooli, mis on alati sirged, mis ei mängi niipalju tuule ega vihmaga. Pikkvibu lastes on oma kindlad reeglid – vibu peab olema teatud kujuga, kasutada tuleb kalkunisulgedega puidust nooli jne. Ja kui ilm on märg, siis suled kleepuvad, nooled painduvad, vibu käitub teisiti ja märki tabada on keerulisem. Aga nagu laskmisspordis ikka, siis tahaks ju alati just keskpunktile pihta saada.

### **Kõlab nagu oleksid vahetanud raskema kergema vastu?**

Tundub küll nii, jah, sest vastukaarvibuga ongi kergem lasta. See on stabiilsem vibu ja saab täpsemalt lasta, samas on ka tulemusootused kõrgemad. Iga üleminek annab ikkagi natuke tunda ja tahab ümberõppimist. Võttis kuni pool aastat aega enne, kuni ankrupunktid ja sihtimiskohad jälle kätte sain. Tänaseni olen jäänud jahivibule truuks.

### **Kui ekstreemsete ilmadega oled võistlema pidanud?**

Kõige ägedamad võistlused olen maha pidanud talvel –20 kraadiga. Enam ma sellise ilmaga välja minna ei taha. Teistpidi ekstreemne oli, kui käidi Portugalis võistlemas, kus oli nii hirmus kuum, et tossutallad sulasid kivide peale kinni. Mina ise nii hullus olukorras ei ole võistelnud. Vihmaga on küll nii olnud, et ei näe 20 meetrist kaugemale. Lasta ikka saab ja nool lendab ka, aga kuidas ja kuhu lendab, on teine asi. Samas on tingimused kõigil ühesugused ja ega võistlust saa pidamata jätta.

### **Mis on sinu laskjakarjääri kõige säravam hetk?**

Eks ikka seesama 2007. aasta maailmameistri tiitel ja kuldmedal. See on seni jäänud selleks kõige ägedamaks hetkeks. (Aare Lauren sai oma teise maailmameistri tiitli 2018. aasta sügisel. Intervjuu toimus 2018. aasta kevadel.)

### **Räägi, kuidas sellise tulemuseni jõudsid?**

2007. aastal toimusid maailmameistrivõistlused 3D laskmises World Archery ehk olümpiavibu organisatsiooni korraldusel Ungaris. Sinna pääses iga riigi vibuklassist kummastki soost kolm võistlejat. Jahivibu või sealse nimetusena, vaistuvibu klassis esindas Eestit kaks võistlejat. Ja ega mul tookord küll sellist tunnet olnud, et tahaks hirmsasti võita. Olin sarnasel võistlusel käinud aasta varemgi ja ei läinud just kõige paremini.

Kahest kvalifikatsiooniringist pääses edasi 16 paremat. Mina pääsesin eelviimasena napilt edasi. Esimesest väljakukkumisringist sai edasi 8 paremat. Seal juhtus ka väike intsident, sest minu punktid olid loetud väiksemaks, kui tegelikult kaardi peal kirjas olid. Läksime rääkima, parandati ära, öeldi, et said

kaheksa parema hulka edasi seitsmendana. Nelja parema hulka ehk poolfinaali pääsesin edasi kolmandana.

Ega mul veel veel mingit tunnet ei olnud, aga kui ennast juba poolfinaalis, metsast väljas, rahva eest laskmast leidsin, siis olin küll üllatunud, et mis siis nüüd juhtus. Pärast poolfinaali laskmist ungarlasega, keda paari punktiga võitsin, teadsin, et nüüd on medal käes. Polnud tähtis, missugune, aga medal on olemas. Ega ma ikka veel ei mõelnud ega uskunud, et võit võiks tulla. Meie vibuklassi finaali oli päeva viimane, lasin koos austerlasega. Esimese looma eest saime mõlemad võrdselt punkte. Teisele sain mina pihta, aga austerlane lasi mööda. Siis tekkis juba küsimus, et mis siis nüüd!? Kas nüüd on minu võimalus? Aga kaks märki oli veel lasta. Kolmanda märgi lasksime nii, et mina sain keha ja tema sai südameala, järgi ta mulle ei jõudnud. Teadsin, et viimast märki lastes piisab mul sellest, kui saan loomale pihta. Siis on võit käes.

### **Kui raske või kerge on pihta saada, kui tead, et kindlasti ei tohi mööda lasta?**

See paneb pinge peale ja praegu ma ei teakski, kuidas sellega toime tulla. Aga tollel päeval, enne seda viimast märki, ei olnud ma kolmel eelneval päeval ühtegi lasku mööda lasknud. Ma olin endas päris kindel. Mäletan, et kui vibu vinna tõmbasin, mõtlesin, et ma ei sihi südant, mul ei ole seda vaja, mulle piisab, kui ma pihta saan. Ja nii palju seda keskendumist siiski oli, et lasin ja sain pihta. Ega palju puudu olnud, et oleksin täiesti mööda lasknud. Aga tollel päeval tundus kõik klappivat, tõesti.

### **Mis sinu siis tookord kõige paremaks tegi?**

Olin õhtuti pärast tööd ja nädalavahetustel päris kõvasti trenni teinud ja laskmas käinud. Ja kas aitas see või miski muu, aga tollel päeval oli mul enesekindlust omajagu.

See tunne on ülev. Kui saad pjedestaalil seista ja mängitakse hümni, siis see on päris vägev.

Ja edasi, dopinguproovi! Ma ei teadnud sellest midagi, aga tuli teha. Seal oli järjekord ja enne, kui järg minuni jõudis, tuli minna autasustamisele, nii et mulle pandi üks kohalik ungarlane sappa järele käima. Nagu oleks oma ihukaitsja olnud. Käisin pjedestaalil, kuulasin hümni ära ja siis uuesti ungarlase käevangus tagasi dopinguküttide juurde.

### **Ütlesid, et praegu sa selles, et mööda ei lase, enam nii kindel poleks. Miks nii?**

Teadmist ja oskust on võib-olla juba nii paljuks saanud, et see on enesekindlust vähendanud. Nüüd tean, et iga väike asi võib tulemust mõjutada. Tollal ma selle peale nii palju ei mõelnud. Lihtsalt võtsin vibu ja lasin. Täna mõtlen kogu aeg, kas jalad on õigesti, kas käsi on õigel kõrgusel, kas vibukäsi on piisavalt vaba, kas see lükkab vibu või hoiab vibust kinni. Tollal ma veel nii ei mõelnud.

### **Kas laskmisega alustades seadsid endale eesmärgiks näiteks maailmameistritiitli või mõne muu tiitli poole püüdlemise?**

Ei seadnud. Nüüd, kui olen juba mõned tiitlid saanud, mõtlen iga kord, et kas nüüd võiks jälle õnneks minna.

Tegelikult olen ka mina langenud sellesse musta auku, kus peaaegu kõik korra ära käivad. Pärast 2008. aastat kadus mul mingil põhjusel motivatsioon ära ja siis ma pea kolm aastat peaaegu ei harjutanud ega võistelnud. Lihtsalt ühel hetkel tundus, et enam pole kuskile minna, kõik on nagu juba saavutatud. Kodust pidin ka palju eemal olema ja tekkis tahtmine rohkem perele pühenduda. Vibulaskmine jäigi tagaplaanile. Aga sain sellest üle ja nüüd tahaksin jälle hästi lasta, aga nüüd on selle juures rohkem lõbu ja lusti. Ei taha enam iga hinna eest parim olla. Ehk mõjutas see minu sisemist tasakaalu.

### **Oled sa mõelnud ühel hetkel vibu ka täiesti käest panna?**

Ei ole mõelnud. Kuigi ma trenni enam nii palju ei tee, siis see seltskond, kellega käin nädalavahetustel võistlustel laskmas, on tore. Nendel Eesti võistlustel mitte ainult ei võistelda, vaid seal käib ka sotsiaalne suhtlemine. Mina arvan küll, et seda tunnet – nüüd on kõik, enam ei viitsi – seda ei tule. Minu 80-aastased Soome sõbrad käivad siin ja meie käime seal vibu laskmas. Ei näe küll põhjust, miks peaks praegu "pressraua nurka viskama ja põllumeheks hakkama".

### **Mis rolli mängib Lääne Vibuklubi Eesti vibulaskmises?**

Eesti vibuspordis on hetkel 4 suuremat klubi, kes suudavad ja tahavad korraldada võistlusi. Tallinnas on kaks, Tartus üks ja neljas on meie klubi, kellel on suutlikkust ja soovi võistlustega jännata. See ei ole päris niisama, selleks tuleb vaeva ka näha. Valmistada ette märklauad, märgid, lehed, mõõta välja kaugused. Meie korraldame sellel aastal (2018) karikasarja üheksast võistlusest kaks.

### **Miks te seda teete?**

Lääne Vibulaskjad korraldavad (aastast 2010) ka Kullamaa suvist Vibufestivali, kus käib koos sada ja rohkemgi vibulaskjat. See on selline ettevõtmine, milleks tuleb võtta nädal aega töölt vabaks, nii et korraldame võistlusi puhkuse arvelt. Ja iga kord, kui võistlused läbi saavad, mõtlen, et nüüd oli küll viimane kord. Aga läheb nädal mööda, puhkan välja ja mõtlen, et ei! Tegelikult võin veel teha. Midagi materiaalselt see sisse ei too, aga ju siis pole entusiasm veel otsa lõppenud.

Midagi tahan anda ka omaenda kogukonnale, et elu ka oma kodukamaral kestaks. Oleme püüdnud sättida võistlused nii, et need toimuksid koos mingi teise kultuuriüritusega. Kaks aastat tagasi olid meie võistlused näiteks koos kihelkonna tantsupeoga.

### **Kas sa jahimees ka oled?**

Olen jahimees ka. Vibulaskmisega alustasin enne ja kümme aastat tagasi tegin läbi ka vibujahi koolituse. Nii et mul on taskus vibuküti kollane pilet ja võiksin käia vibuga küttimas ka väikeulukeid, mida ma pole siia maani küll veel teinud. Neid kahte asja ei ole ma enda jaoks veel kuigi hästi ühendada suutnud. Kas olen jahimees või vibulaskja? Siia maani on minu jaoks olnud tähtsam märki laskmine, mitte küttimine. Relvaluba mul pole.

### **Kui oleksid täna taas 12-aastane Läänemaa poiss, siis mis spordiala sa valiksid?**

Iseennast tundes, võib-olla hakkaksin hobuse seljas ratsutades vibu laskma. Ei tea. Äkki läheksin ikkagi vibutrenni? Kullamaal on see võimalus täna täiesti olemas.

